Suomen Rauhanliitto – Finlands Fredsförbund

Lausunto eduskunnan Sivistys-ja tiedejaostolle

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2019
HE 123/2018 vp / Talousarvion momentti 29.80.50

Suomalaiseen, pääosin Suomessa tehtävän rauhantyön tukeen on budjettiesityksessä 2019 OKM:n momentilla (29.80.50) varattu 300 000 €. Leikkaukset ovat olleet rajut monena vuonna; vielä 2014 rauhantyöntuen taso oli 560 000 €. Silloin rauhantyön avustusta sai 20-23 toimijaa vuosittain. Nyt vuonna 2018 tukea saivat enää 7 järjestöä, joista 4:llä valtakunnallisella järjestöllä (Suomen Rauhanliitto, Suomen Rauhanpuolustajat, Suomen Sadankomitea ja Rauhakasvatusinstituutti) on toimisto ja palkattua henkilökuntaa.

Leikkausten takia järjestöissä on jouduttu lomauttamaan ja leikkaamaan toimintoja. Jo ennen leikkauksia tuki oli vaatimatonta tekemämme ruohonjuuritason koulutus-, vaikuttamis- ja viestintätyön laajuuteen nähden. Rauhantyön määräraha on jäljessä myös yleisestä kansalaisjärjestörahoituksen kehityksestä.

Hallituksen esitys ei mielestämme kunnioita eduskunnan tahtoa. Joulukuussa 2016 eduskunnan valtiovarainvaliokunta kirjasi mietintöönsä, opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) rauhan- ja ihmisoikeusjärjestöille myönnettävien järjestötukien käsittelyn yhteydessä : ”Valiokunta pitää tärkeänä, että järjestötukien rahoitukseen pyritään löytämään kestävä ratkaisu kevään 2017 kehyspäätöksessä”. Kehyspäätöksen ratkaisu ei kuitenkaan ollut millään tavoin kestävä rauhanjärjestöille. Rauhantyön avustuksiin hallitus esitti vuonna 2018 budjettiesityksessä vain 250 000 euroa. Eduskuntakäsittelyssä määrärahaa korotettiin hieman,, jolloin ministeriö saattoi myöntää tälle vuodelle 410 000 euroa rauhantyön yleisavustuksiin.

Suomessa on toiminut rauhanliike jo yli sata vuotta. Ensimmäinen Rauhanliitto perustettiin jo suuriruhtinaskunta-aikana helmikuussa 1907. Rauhantyö on pitkäjänteistä, sukupolvesta toiseen kestävää globaalia työtä, mutta samalla myös Suomen yhteiskunnallisessa keskustelussa ajankohtaista. Demokratiakäsitykseemme on aina kuulunut moniarvoinen kansalaisyhteiskunta välineenä paremman yhteiskunnan rakentamisessa

Mitä rauhanjärjestöt tekevät

Rauhanjärjestöt tekevät rauhankasvatustyötä edistäen väkivallattomuutta, ja tukevat kouluja ja opettajia näiden kasvatustehtävässä . Julkaisutyö on mittavaa (useampi uusi kirja vuodessa ja käännöstoiminta). Vaikuttamis- ja viestintätyö eri puolilla Suomea: kiertävät näyttelyt, yleisötilaisuudet, toritapahtumat, esitteet, mediatuotteet, teemapäivät ja -leirit, kansainvälisten vieraiden tapaamiset, tausta-aineistot ja lausunnot ministeriöille ja kansanedustajille.

Vaikka pääpaino on Suomessa tehtävässä työssä tukevat järjestöt kansalaisten osallistumista globaaliin rauhantyöhön. Tuomme kansalaisliikkeiden toiminnasta ideoita ja ajatuksia Suomeen ja viemme suomalaisten näkökulmia ja -kantoja kansainväliseen keskusteluun. Teemme tunnetuksi YK:n ja muiden Suomelle tärkeiden kansainvälisten instituutioiden työtä. Järjestöjen ihmiset toimivat useasti asiantuntijaroolissa ja tuovat kuuluviin kansalaisyhteiskunnan ääntä mm. YK:n konferensseissa.

Mittavasta työsarasta huolimatta rauhantyö on perustunut ja tulee aina perustumaan pääosin vapaaehtoistyöhön. Valtionavulla varmistetaan toiminnan jatkuvuus ja asiantuntijuus.

Rauhanliiton esitys

Esitämme, että eduskunta lisäisi vuoden 2019 valtionbudjettiin OKM momentille 29.80.50 rauhantyölle myönnettävien avustusten määrärahaan 260 000 euroa, jolloin se olisi 560 000 euroa, ja saavuttaisi tason ennen leikkauspolitiikkaa.